

23. august 2018
Sagsnr.: NMK-220-00123
KlageID: 150681
MIJHH-NMKN

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

MILJØ- OG FØDEVAREKLAGE- NÆVNET

Toldboden 2
8800 Viborg

AFVISNING af klage i sag om vedtagelse af Råstofplan 2016 for Re- gion Sjælland

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nmkn@naevneneshus.dk
naevneneshus.dk

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter råstoflovens § 15,¹ jf. § 13.²

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser at realitetsbehandle klagen over Region Sjællands vedtagelse af Råstofplan 2016 af 8. december 2016.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. råstoflovens § 43, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1218 af 28. september 2016 af lov om råstoffer med senere ændringer.

² Lovbekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017 af lov om råstoffer.

³ Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Region Sjællands vedtagelse af Råstofplan 2016 er den 10. januar 2017 påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af en gruppe omboende (klager).

Sagen er pr. 1. februar 2017 overført til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet § 24, stk. 6.

Klager har navnlig anført, at regionen fejlagtigt har lagt til grund, at der ikke er drikkevandsinteresser i graveområde Myrup Nord, hvilket ifølge klager ikke er dokumenteret og er i strid med råstoflovens § 3. En udgravning vil derfor udgøre en forureningsrisiko og en risiko for ændring af indvindingsoplandets grundvandsforhold.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.2.

2. Sagens oplysninger

2.1 Den påklagede afgørelse

Region Sjælland har den 8. december 2016 vedtaget Råstofplan 2016, der blev offentlig bekendtgjort den 13. december 2016.

Det fremgår af Råstofplan 2016, at der er 26 lokale graveområder og tre regionale graveområder med 17 delgraveområder, i alt 43 graveområder for sand, grus og sten. Derudover er der én råstofgrav beliggende uden for råstofplanens graveområder.

Af Råstofplan 2016 s. 200 f. fremgår det, at Myrup Graveområde er beliggende i den sydøstlige del af Næstved Kommune, ca. 4 km sydøst for Næstved og afgrænses af Vordingborg Landevej mod vest. Graveområdet består af fem delområder, hvoraf fire ligger mellem Mogenstrup og Vordingborg Landevej, mens den sidste er beliggende umiddelbart vest for Lov. Graveområdet størrelse angives til 46,7 ha med sand/grus/sten som forekomsttype.

Myrup Graveområde består af fem mindre delområder, der normalt knytter sig til de såkaldte kamebakker, der er karakteristisk for egnen. Råstofforekomsterne er derfor normalt afgrænset til bakkerne med en råstofmægtighed af sand og grus på 10-15 meter uden betydende overjord og beliggende over grundvandsspejlet. Delområdet beliggende umiddelbart nord for Myrup ligger i modsætning til de øvrige delområder på et lettere kuperet areal, hvor råstofmægtigheden af sand og grus er i størrelsesordenen 8 meter uden betydende overjord. Grundvandsspejlet ligger 3-5 meter under terræn, hvilket betyder, at halvdelen af den samlede ressource på ca. 1 mio. m³ ligger under grundvandsspejlet.

Af miljøvurderingen til Råstofplan 2016 s. 3 fremgår det, at der er foretaget en screening af miljøpåvirkninger som følge af udlægningen af det foreslåede råstofgraveområde, Myrup Nord.

Heraf fremgår det i forhold til drikkevandsinteresser, at området er beliggende indenfor et område med drikkevandsinteresser (OD), men ikke særlige drikkevandsinteresser (OSD). Dele af området ligger i indvindingsoplandet til Myrup.

Det er Region Sjællands vurdering, at råstofindvinding såvel over som under grundvandsspejlet generelt ikke udgør en risiko for grundvandet, og at råstofindvinding under grundvandsspejlet kun medfører en lille og midlertidig lokal grundvandssænkning omkring grusgraven. Der sker ikke et forbrug af grundvand ud over det råstofvolumen, der erstattes af vand i gravesøerne. Regionen konkluderer, at selve råstofindvindingen under grundvandsspejlet har en særdeles begrænset påvirkning af grundvandsstanden, grundvandskvaliteten og dermed også vandindvindingen. Såfremt der vurderes at kunne være eventuelle risici mod grundvandet samt nærliggende vandløb og vådområder under indvindingen, kan dette imødegås ved, at regionen fastsætter vilkår i en eventuel råstof tilladelse.

2.2 Klagens indhold

Klager har efterfølgende fremsendt flere supplerende bemærkninger og materiale til klagen.

Klager har anført, at Region Sjælland har lagt til grund, at der ikke er særlig drikkevandsinteresser i området, hvilket ifølge klager ikke er korrekt og i strid med råstoflovens § 3, idet det udlagte graveområde Myrup Nord er lokaliseret direkte oveni indvindingsoplandet for Myrup Vandværk, samt flere enkeltindvindere. Graveområdet er lokaliseret opstrøms og i en afstand på under 200 meter fra den aktive indvindingsboring. Hertil har klager yderligere anført, at det af regionen oplyste om et 14 meter tykt morænelerlag alene gælder for selve boringen og ikke i det påtænkte graveområde ca. 200 meter fra boringen. Fjernes lommen med sand/grus i Myrup Nord vil der ske en reduktion af de beskyttede lag og efterlade et alene fem meter tykt lerlag over de vandførende lag, hvilket er en sårbar grundvandsbeskyttelse. Derudover er graveområdet beliggende i et landbrugsområde, hvorfor pesticider og nitratholdigt vand kan trænge ned i drikkevandet. Klager har således anført, at en udgravning i Myrup Nord vil udgøre en forureningsrisiko og risiko for ændring af indvindingsoplandets grundvandsforhold.

Endeligt har klager anført, at oplysningerne fra regionen forud for afgørelsen og vægtningen af de forskellige hensyn har været uklare og uforståelige. Klager har i den forbindelse særligt lagt vægt på, at regionen ikke har fremstillet den tilgængelige forekomst af grus som særligt omfattende eller betydningsfuldt i forhold til andre forekomster i regionen

2.3 Region Sjællands bemærkninger til klagen

Region Sjælland har den 31. januar 2017 i anledning af det af klager anførte vedrørende drikkevandsinteresser bl.a. bemærket, at området er behandlet i hvidbogen for den 2. offentlige høring s. 54-57. Derudover be-

mærker regionen, at det af miljøvurderingen fremgår, at området ikke er beliggende inden for særlige drikkevandsinteresser (OSD), men i et område med drikkevandsinteresser (OD). For så vidt angår graveområdet, er det alene en mindre del på ca. 2½ ha ud af i alt 14 ha, som er beliggende inden for indvindingsoplandet til Myrup Vandværk. Samtidig har Næstved Kommune oplyst, at indvindingsoplandets placering er justeret og nu er lokaliseret længere mod øst.

Som det fremgår af miljøvurderingen, er det Region Sjællands vurdering, at råstofindvinding såvel over som under grundvandsspejlet generelt ikke udgør en risiko for grundvandet, jf. bl.a. rapport fra Miljøstyrelsen. Halvdelen af den samlede ressource på ca. 1 mio. m³ ligger, som det fremgår af råstofplanen, under grundvandsspejlet. Regionen har vurderet, at området skal medtages, selvom der efter gravningen ikke længere vil være det samme grundvandsbeskyttende jordlag. De øverste jordlag består af de forholdsvis permeable sand- og grusforekomster, der ønskes indvundet. Da der ved en gravning således ikke fjernes særligt beskyttende, lavpermeable dæklag såsom ler, vurderer regionen, at beskyttelsen af grundvandet og indvindingen til Myrup Vandværk overordnet set ikke bliver markant forringet.

Til det af klager anførte om, at en udgravning vil lede pesticid- og nitratholdigt overfladevand som en ”tragt” ned i de vandførende lag, har Region Sjælland bemærket, at forholdet ikke omfatter en ”forurening” i traditionel forstand, ligesom sagen på dette punkt ikke adskiller sig fra andre sager generelt, samt at der i praksis ofte er en vis bræmme mellem naboarealer og selve gravningen, hvorfor der ikke kan forventes en større tilledning af overfladevand. Hertil kommer, at der i en eventuel tilladelse kan fastsættes vilkår om, at eksempelvis tilløbende drænrør afskæres.

Region Sjælland har således vurderet, at graveområdet ved Myrup kan udlægges uden at tilsidesætte grundvandsinteresserne, herunder drikkevandsindvindingen til Myrup Vandværk. I forbindelse med en eventuel ansøgning om gravetilladelse skal der foretages en helt konkret vurdering og afvejning af det ansøgtes indvirkning på f.eks. grundvandet og nærliggende vandindvindinger, herunder private enkeltindvindinger. Det er Næstved Kommune der, som grundvandsmyndighed, skal foretage denne konkrete vurdering. Hvis der ønskes foretaget råstofindvinding under grundvandsspejlet, skal kommunen give en vandindvindingstilladelse efter vandforsyningsloven. Det er derfor Næstved Kommune der skal vurdere, i hvilket omfang der kan opnås tilladelse, og på hvilke nærmere vilkår det eventuelt kan ske.

Region Sjælland har den 3. marts 2017 i anledning af de af klager til Miljø- og Fødevareklagenævnet fremsendte supplerende bemærkninger vedrørende drikkevandsinteresser bl.a. bemærket, at det er regionens vurdering, at der ikke er tale om spørgsmål af en retlig karakter, men derimod forhold, der falder inden for den regionale afvejning af interesser.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Region Sjælland har vedtaget Råstofplan 2016 for Region Sjælland efter råstoflovens § 5 a. Denne type afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. råstoflovens § 13, stk. 1.

Ifølge råstoflovens § 15 kan en afgørelse, udover bl.a. adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, lokale foreninger og organisationer, landsdækkende foreninger og organisationer, påklages af enhver med en individuel væsentlig interesse i afgørelsen, jf. råstoflovens § 15, stk. 1, nr. 7.

”Individuel væsentlig interesse” betyder, at klager skal være berørt af afgørelsen i en vis kvalificeret grad, og at denne påvirkning skal være speciel i sammenligning med den påvirkning, som afgørelsen vil have over for alle og enhver inden for en større personkreds. En mere almindelig interesse i et områdes natur- og miljøforhold vil ikke i sig selv kunne begrunde en klageberettigelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at klager ikke er klageberettiget. Nævnet har herved lagt vægt på, at der i det foreliggende tilfælde er tale om en gruppe omboende, der klager over Region Sjællands afgørelse om vedtagelse af Råstofplan 2016 for Region Sjælland i forhold til Graveområde Myrup Nord, som er lokaliseret direkte oveni indvindingsområdet for Myrup Vandværk. Efter nævnets opfattelse må forbrugernes interesse i en tilfredsstillende vandkvalitet varetages af den ansvarlige for vandforsyningsanlægget. Dette svarer til, at det i praksis antages, at alene vandværket, og ikke den enkelte forbruger, kan anses for klageberettiget i forhold til afgørelser, der eventuelt er af betydning for det pågældende vandværks indvindingsforhold, herunder rent drikke- og grundvand.⁴

I forhold til miljørapporten, der er udarbejdet til brug for råstofplanen, gælder ifølge miljøvurderingslovens § 16, stk. 1,⁵ om klageret, at afgørelsen efter loven påklages efter de regler, der er fastsat i den lovgivning, som planen eller programmet er udarbejdet i henhold til, altså i dette tilfælde råstofloven.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på denne baggrund, at klager ej heller kan anses for klageberettiget i forhold til miljøvurderingen, da det er klagereglerne i råstofloven, som er afgørende for klageberettigelsen.

⁴ Se i overensstemmelse hermed MKN-200-00028, MKN-200-00231, NMK-220-00025 og NMK-132-00839.

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 1533 af 10. december 2015 om miljøvurdering af planer og programmer.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser at realitetsbehandle klagen over Region Sjællands vedtagelse af Råstofplan 2016 af 8. december 2016.

Miljø- og Fødevareklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Lene Nørgaard Graae
Stedfortrædende formand

Afgørelsen er sendt til:

- FLADSÅGÅRD v/Frederik Christian Otto Gasmann.
- Troels Ejdrup Andersen.
- Region Sjælland.